

VIABILITAT DE LA TRANSFORMACIÓ DE VINYA DE SECÀ A REGADIU EN LA D.O. PENEDÈS (SECAREGVIN)

NOVEMBRE 2020

RESUM

A nivell regional en la zona del Penedès, el canvi climàtic ha provocat que la temperatura mitjana s'hagi incrementat +1,7°C des de 1950 (+0,25°C/decenni), i sobretot en els mesos d'estiu (+0,40°C/decenni). En aquesta regió, la precipitació durant els mesos d'estiu ha disminuït un 25% des de mitjans de segle XIX i amb una major torrencialitat. L'evolució temporal projectada per l'any 2100 de la temperatura mitjana anual mostra un increment comprès entre +1,1°C i els 3,6°C i un descens de la pluviometria comprès entre els 38 i 168 mm per a la zona de l'Alt Penedès. Per garantir la sostenibilitat de la viticultura en aquests escenaris, calen solucions adaptatives, que seran molt variades. Entre aquestes, el reg en el nostre país, compta amb un gran suport científic i tècnic, per incrementar la seva eficiència productiva, fins a uns límits elevadíssims. Tanmateix per regar, es necessària l'aigua, que en el cas del Penedès es majoritàriament subterrània, de freàtic, que no sempre es disponible en la quantitat i qualitat adequades.

Avaluar les possibilitats de transformar en regadiu aquesta àrea, l'impacte ambiental del procés i donar estratègies per a la transformació parcial del secà al regadiu en aquest sector es l'objectiu del projecte, que es concretarà en guies per a l'usuari final i materials gràfics per a una millor presa de decisions estratègica.

01. Objectius

L'objectiu principal del projecte és demostrar la viabilitat potencial de la conversió de secà a reg de la viticultura en territoris externes a les zones de grans regadius, per tal de garantir la seva sostenibilitat. Els objectius específics seran:

1. Avaluar les necessitats i disponibilitat d'aigua per a la transformació del conreu vitivinícola del secà al regadiu en condicions de canvi climàtic, per tal d'aconseguir la màxima eficiència en l'ús de les dues fonts d'aigua disponibles a la regió del Penedès, aigua de pluja i freàtics
2. Determinar la petjada hídrica i de carboni de l'ús de l'aigua del freàtic per a reg agrícola, tenint en compte el binomi aigua/energia.
3. Definir estratègies de reg en el sector vitivinícola, les quals han de tenir com a finalitat la gestió de l'estrès hídric, segons sensibilitat varietat i condicions edafoclimàtiques.
4. Difondre i comunicar els resultats obtinguts en el projecte, per tal d'afavorir la transformació i adaptació del sector.

02. Descripció de les actuacions previstes

1. **Recopilació d'informació respecte la disponibilitat d'aigua en els aqüífers penedesencs.** Informació pública disponible de l'ICGC (Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya), Agència Catalana de l'Aigua (ACA), INCAVI, DARP, Ruralcat i SMC (Servei Meteorològic de Catalunya),

així com dades prèvies obtingudes i processades per l'equip de l'IRTA en els projectes DARP.

Foto 1. Vinya de secà al Penedès (Foto: F. de Herralde).

2. **Valoració de les necessitats reals en les vinyes del Penedès al llarg del segle XXI.** A partir de dades pròpies obtingudes en diferents projectes, es tractarà d'afinar a nivell de varietat i edat de plantació.
3. **Determinació de la petjada hídrica i de carboni de l'ús de l'aigua del freàtic per a reg agrícola.** S'establirà la metodologia per tal de determinar la petjada hídrica i de carboni de l'ús de l'aigua de freàtic de la zona per a reg de vinyes. S'elaborarà una guia per tal de realitzar els càlculs d'impacte.
4. **Desenvolupament d'estratègies de reg en el sector vitivinícola penedesenc.** Que tractaran d'optimitzar l'eficiència en l'ús de l'aigua, en condicions d'estrès hídric.

5. **Publicació de materials de difusió.** Materials en suport SIG per la difusió de la informació i guies o dossiers informatius (electrònics)

6. Disseminació

- Publicació de les dades via web
- Jornades tècniques a partir de Novembre de 2021

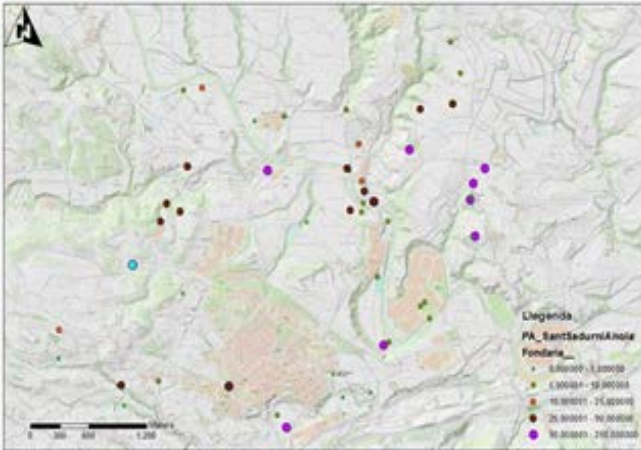

Foto 2. Presència de pous en la zona de Sant Sadurní (Alt Penedès) (Foto: VISOR ACA).

Aquestes tasques es realitzaran amb la participació d'Eurecat i la col·laboració de l'ACA (Agència Catalana de l'aigua).

03. Àmbit d'aplicació

L'àmbit d'aplicació dels resultats del projecte és principalment el sector vitivinícola de l'Alt Penedès. Aquesta àrea, que concentra una elevada activitat productiva amb DO Penedès, DO Cava i DO Catalunya, ha vist i veurà un increment de les seves necessitats hídriques degut al canvi climàtic. Donar informació objectiva sobre la viabilitat de la implantació de reg i el seu impacte ambiental és clau per la sostenibilitat del sector. Els resultats s'adrecen a viticultors, però també a tot l'entramat d'empreses auxiliars de diferents sectors i als planificadors territorials. El projecte pot servir de base per estudis similars en altres conques on el regadiu no està planificat.

DADES DEL CENTRE DE RECERCA

NOM IRTA
ADREÇA Crta. C-19. Km 12,1
Torre Marimon (08140 Caldes de Montbui). Barcelona.

WEB www.irta.cat

DADES DE CONTACTE:

Felicidad de Herralde (felicidad.deherralde@irta.cat), Mireia Molins (mireia.molins@irta.cat)

PRESSUPOST

Pressupost total del projecte: 29.338,93€ €

Contribució de la UE al pressupost: 12.615.74 €

DIFUSIÓ DEL PROJECTE

Guia pel càlcul de l'empremta hídrica i de carboni de l'ús d'aigua del freàtic per a reg agrícola: Setembre 2021

Jornada de presentació de primers resultats: Novembre 2021

Guia d'estratègies per la transformació i us del reg en el Penedès: Gener 2022

Mapes GIS de resultats: viabilitat de la transformació: Abril 2022

Jornada de difusió de resultats finals al Penedès: Maig 2022 (Assistència esperada 100 pers)

Publicació de dossier tècnic: juny 2022

Amb el finançament de:

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Agricultura,
Ramaderia, Pesca i Alimentació**

**Fons Europeu Agrícola
de Desenvolupament Rural:**
Europa inverteix en les zones rurals

Activitat finançada a través de l'operació 01.02.01 de Transferència Tecnològica del Programa de desenvolupament rural de Catalunya 2014-2020.

Ref.: 058_2019